

tovanju o problemih okolja v Celju 1978 leta. V bodoče bi bilo koristno, da bi bilo geografskih prispevkov več. Vsekakor je v reviji »Naše okolje« dovolj zanimivega branja, čeprav pogrešamo stalnejši krog kvalitativnih sodelavcev. Poglavitna odlika člankov v reviji pa je zelo široka paleta sodelujočih strok, kar močno podčrtuje kompleksno naravo problemov okolja.

Milan Orožen Adamič

Iz ostale jugoslovanske geografske književnosti

Dušan Gavrilović, Regionalna geomorfologija. Izdala Prirodno-matematična fakulteta kot ciklostirani učbenik. Beograd 1979, strani 258, 44 kart in skic.

Knjiga zasluži pozornost predvsem zato, ker je prva te vrste v Jugoslaviji. Geomorfologija ima od Cvijića dalje v jugoslovanski geografiji lepo tradicijo in položaj, a se je na univerzah poučevala predvsem kot obča geomorfologija. Raziskovalno pa smo jo gojili predvsem kot tematsko geomorfologijo (kvartarno, neotektonsko itd). Šele ko je geografski inštitut PMF v Beogradu uvedel regionalno geomorfologijo kot poseben predmet pri študiju geografije, je bil njegov predavatelj, dr. Dušan Gavrilović, prisiljen napisati učbenik.

V uvodu zvemo, da je Gavrilovićeva geomorfološka regionalizacija zasnovana v glavnem na tektonsko-litološki osnovi in fizično geografskih sestavinah reliefa. Slednje so pri tujih regionalnih geomorfologijah (pisec se je naslanjal marsikje predvsem na Machatscheka) zapostavljene, a jih Gavrilović podaja marsikje enakovredno genezi. Zdi se mi hvalevredno, da je relief v glavnih orisih najprej predstavljen. Tako dobimo predstavo odra, na katerem nastopa človeška družba. Možnosti, da bi napravil korak dalje in omenil še pomen tega odra za človeka, avtor ni izkoristil, najbrž iz bojazni, da bi knjiga preveč narasla.

Kritični bralec bo tu in tam pogrešal kaj več o odprtih vprašanih regionalne geomorfologije, podrobnejšo delitev jugoslovanskega ozemlja, kaj več o ledenodobni preoblikovanosti jugoslovanskega reliefa. Ni upoštevana zdaj že ne več tako mlada teorija o tektoniki plošč kot dejavnik nastajanja mladega nagubanega gorstva v Jugoslaviji in v svetu. Razmeroma malo zvemo o recentni eroziji in o recentni tektoniki pa tudi o značilnih oblikah za vlažne trope.

Bolje so predstavljeni kraški pojavi in značilnosti mezo in mikrooblik v aridnih predelih. Vkljub vsemu povedanemu pa bomo po knjigi koristno posegali kot po dopolnilnem učbeniku iz splošne geomorfologije (v Jugoslaviji trenutno predvsem D. Petrovića, 1977, in R. Lazarevića, 1975). Dobrodošla bo geografom, ki želijo dobiti boljše predstavo o reliefu tujih dežel, kot jo nam nudijo številne geografske monografije. Zakaj v teh je navadno relief najbolj pomanjkljivo obdelan od vseh pokrajnotvornih dejavnikov.

I. Gams

Izseljeništvu naroda i narodnosti Jugoslavije i njegove uzajamne veze s domovinom. Zavod za migracijo i narodnosti, Zagreb 1978, 741 str.

Zgoraj omenjeni zbornik je rezultat prvega jugoslovanskega simpozija o problematiki izseljenstva jugoslovanskih narodov in narodnosti in njihove zveze z domovino. Simpozij je organiziral Zavod za migracije i narodnosti iz Zagreba ob sodelovanju izseljenskih matic, SZDL Jugoslavije, se-